

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te Brakel

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	110239
	Instelling	Vrije Basisschool
directeur		Rosa DE BOCK
adres		Driehoekstraat 42_A - 9660 NEDERBRAKEL
telefoon		055-42.35.79
fax		055-42.88.40
e-mail		dir.bao_augustinus@fracarita.org
website/URL		www.sintaugustinus-brakel.be
	Bestuur van de instelling	968081 - VZW Provinciaal Broeders van Liefde te GENT
adres		Stropstraat 119 - 9000 GENT
	Scholengemeenschap	121392 - Zwalmvallei te SINT-MARIA-LIERDE
adres		Nieuwstraat 23 - 9570 SINT-MARIA-LIERDE
	CLB	115048 - Vrij CLB Zuid - Oost - Vlaanderen te OUDENAARDE
adres		Burgschelde 7 - 9700 OUDENAARDE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	10/01/2012, 11/01/2012, 12/01/2012 en 13/01/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	13/01/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	27/01/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Veronique Biltereyst
	Teamleden	Kurt Maenhout Karl Baert
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	9
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.4 Lager onderwijs: Frans	11
3.5 Lager onderwijs: wiskunde	11
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Personeelsbeheer	12
4.2 Professionalisering	12
4.3 Materieel beheer	13
4.4 Welzijn	13
4.5 Curriculum	13
4.6 Begeleiding	13
4.7 Evaluatie	15
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	15
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
6.1 Wat doet de school goed?	15
6.2 Wat kan de school verbeteren?	16
6.3 Wat moet de school verbeteren?	17
7. ADVIES	18
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	18

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Basisschool 'Sint-Augustinus' in Nederbrakel situeert zich in de Vlaamse Ardennen, vlakbij de taalgrens. De ligging van de school is mee bepalend voor de stilaan groeiende instroom van anderstalige leerlingen. De school bezint zich over de wijze waarop ze met deze nieuwe uitdaging kan omgaan.

De onderwijsinspectie onderzocht tijdens de doorlichting in de lagere afdeling de leergebieden Nederlands, Frans en wiskunde. In de kleuterafdeling richtte het onderzoek zich op de leergebieden Nederlands en wiskundige initiatie. Tevens peilde de inspectie naar de kwaliteit van de leerbegeleiding, de deskundigheidsbevordering en het algemeen beleid van de school.

Kenmerkend voor deze school zijn de vele initiatieven die ze zowel op klas- als op schoolniveau neemt in een poging om kwaliteitsvol onderwijs na te streven. Op zich waardevolle acties, waarvan het effect echter wordt belemmerd door een gebrek aan samenhang en afstemming op elkaar. Daarnaast gaat de school nog te weinig na of al wat ze doet wel rendeert. Tal van kansen om uit de analyse van leerlingenresultaten en resultaten in het vervolgonderwijs iets te leren, blijven onbenut. Deze vaststellingen hebben een negatieve impact op de hele schoolwerking en de onderzochte leergebieden. Voor het **beleid** van de school zal het een uitdaging zijn om hieraan te verhelpen om zo de onderwijskwaliteit te verbeteren.

Wat het **leergebied Nederlands** betreft, hanteert de lagere afdeling onderwijsleerpakketten die over de klassen heen een samenhangend leeraanbod bevorderen. Tevens verzekeren deze pakketten enigszins het evenwicht tussen de verschillende domeinen. Daarnaast kan de school op basis van toetsresultaten de leerplanrealisatie in voldoende mate aantonen. Door kritischer om te gaan met de resultaten van de leerlingen, kan de school de kwaliteit van dit leergebied echter verbeteren. Daarenboven is ook een meer doelgerichte hulpverlening aan minder sterke leerlingen of leerlingen die meer aankunnen een aandachtspunt.

De kleuterafdeling kan de leerplanrealisatie voor het leergebied Nederlands onvoldoende aantonen. Toch kan het kleuterteam planningsdocumenten voorleggen waaruit blijkt dat het onderwijsleeraanbod grotendeels is afgestemd op de leerplannen. De activiteiten waarin kleuters kansen krijgen om te exploreren, zelfstandig te spelen en te ontmoeten, zitten vervat in thema's die aansluiten bij de leef- en belevingswereld van de kleuters. Dit verzekert enigszins dat de school ontwikkelingsdoelen vooropstelt die kleuters groeikansen geven. Toch zijn er te weinig gegevens beschikbaar over de taalontwikkeling van de individuele kleuter. Bovendien tonen de resultaten van toetsen inzake leesvoorwaarden een aantal opvallend lage scores zowel op het einde van de derde kleuterklas als bij het begin van het eerste leerjaar. De school analyseert deze gegevens te weinig om het aanbod af te stemmen op de noden van de kinderen. Hierdoor krijgen een aantal kleuters onvoldoende kansen om de ontwikkelingsdoelen na te streven.

Voor de **leergebieden wiskunde en wiskundige initiatie** is de leerplanrealisatie in beide afdelingen onvoldoende. Het onderwijsleeraanbod is weinig gedifferentieerd en niet genoeg afgestemd op de leerlingen. In de lagere afdeling heeft het team de oorzaak van de opvallend lage scores voor de domeinen meten en meetkunde niet nader onderzocht. In de kleuterafdeling is het onmogelijk om op basis van de beschikbare informatie de vorderingen van de kinderen na te gaan. De school analyseert haar observaties en toetsenresultaten te weinig waardoor het onderwijsleeraanbod en de hulpverlening onvoldoende zijn afgestemd op de noden van de kinderen.

Hierdoor kunnen verschillende leerlingen de eindtermen niet behalen en krijgen meerdere kleuters onvoldoende kansen om de ontwikkelingsdoelen na te streven.

De school kan de leerplanrealisatie voor het **leergebied Frans** aantonen. Een recent ingevoerd onderwijsleerpakket, afgestemd op de uitgangspunten van het nieuwe leerplan, draagt bij tot de kwaliteit van dit leergebied. De resultaten die de leerlingen op de verschillende toetsen behalen, geven aan dat ze de vooropgestelde doelen grotendeels bereiken. De school kan de kwaliteit van dit leergebied nog verhogen. Dit kan door voldoende aandacht te besteden aan de ontwikkeling van de leerkrachtvaardigheden om communicatief taalonderwijs te begeleiden.

De meeste leerkrachten hanteren een kindvriendelijke onderwijsstijl en hebben aandacht voor het welbevinden en de socio-emotionele ontwikkeling van de kinderen. Toch heeft de kwaliteit van de **leerbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid** nog een ruime groeimarge. De school dacht na over de wijze waarop ze haar leerlingen kan begeleiden, maar de praktische uitwerking van verschillende begeleidingsinitiatieven mist de gepaste diepgang. De klastitularissen zijn in deze school de eerste verantwoordelijken in de ondersteuning van de kinderen. Voor kinderen die extra hulp behoeven of specifieke noden hebben, zijn er te weinig doeltreffende differentiatie- of remediërmogelijkheden. Oorzaak hiervan is het ontbreken van een degelijke beginsituatie-analyse. De beperkte observatie-instrumenten en de oppervlakkige toetsanalyses versterken dit. Daarenboven is de hulp aan kinderen met specifieke noden weinig planmatig en doelgericht. De school verwijst zeer veel kinderen door naar externe therapeuten en doet vaak een beroep op de hulp van ouders voor de begeleiding van de kinderen. Deze vormen van 'zorgverschuiving' zijn een indicatie dat de school haar begeleidingsopdracht moet optimaliseren.

De school voert nog geen nascholingsbeleid dat stoelt op een duidelijke visie en dat zowel resultaten beoogt op korte- als op lange termijn. Dit belet niet dat teamleden heel wat kansen krijgen tot **deskundigheidsbevordering**. Geregeld gaat er in de school aandacht naar de invoering van vernieuwingen. De verankering van deze vernieuwingen in de dagelijkse praktijk wordt echter belemmerd door een gebrek aan opvolging van afspraken en door een gebrek aan ondersteuning van teamleden op de klasvloer. De grote bereidheid van leerkrachten om samen te werken en van en met elkaar te leren, kan een hefboom zijn bij het zoeken naar oplossingen om het rendement van de nascholingen te verhogen.

De inspectie besluit deze doorlichting met een gunstig advies beperkt in de tijd. De school moet in een termijn van drie schooljaren de tekorten voor de leergebieden wiskunde en wiskundige initiatie wegwerken. De inspectie deliberaert het tekort voor het leergebied Nederlands in de kleuterafdeling. De inspectie gaat ervan uit dat het verbeteringstraject voor het leergebied wiskundige initiatie inspirerend zal zijn om ook de kwaliteit van het leergebied Nederlands te verbeteren.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs	-
Nederlands	-
wiskundige initiatie	-
Lager onderwijs	-
Nederlands	-
Frans	-
wiskunde	-

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel	-
Professionalisering	-
Deskundigheidsbevordering	-
Logistiek	-
Welzijn	-
Veiligheid	-
Onderwijs	-
Begeleiding	-
Leerbegeleiding	-

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet niet

Motivering

- De school **kan niet aantonen dat ze de leerplandoelen Nederlands voldoende nastreeft**. Noch in het kindvolgsysteem noch in de individuele leerlingendossiers zijn sporen terug te vinden over de taalontwikkeling van de kleuters. Hierdoor is het zo goed als onmogelijk om het aanbod af te stemmen op het ontwikkelingsniveau van de kinderen. Sommige kleuters missen hierdoor kansen om de ontwikkelingsdoelen na te streven.
- Het koepeligen bronnenboek is het **referentiekader** bij de planning en de realisatie van het onderwijsleeraanbod. De activiteiten zijn geïntegreerd in boeiende belangstellingscentra die aansluiten bij de **leef- en beleavingswereld** van de kleuters.
- De **planningsdocumenten** ondersteunen de uitwerking van de thema's en laten de meeste leerkrachten toe de volledigheid van het aanbod intuïtief te bewaken. Of het totale aanbod in de kleuterafdeling dekkend is voor het geheel van het leerplan, ging het team nog niet na.
- Binnen een belangstellingscentrum is er in de meeste klassen aandacht voor het **verwerven van begrippen en het uitbreiden van de woordenschat**. Vooral nog bestaan er over de groepen heen weinig concrete afspraken over de keuze en de selectie van een aanbod afgestemd op de mogelijkheden van de kleuters.
- Teamleden creëren tijdens de begeleide activiteiten kansen om de **luisterhouding en de spreekvaardigheid** van de kleuters te ontplooiën. De inrichting van de hoeken waar expliciete aandacht gaat naar het stimuleren de luister- en spreekvaardigheid (luisterhoek, dramahoek,...) daarentegen, kan in alle klassen nog aan belang winnen.
- Zowel tijdens ontwikkelingsondersteunende activiteiten als tijdens contractwerk krijgen de oudste kleuters kansen om de **lees- en schrijfvoorwaarden** te verwerven. Vooral bij contractwerk leidt het gebrek aan afstemming van deze activiteiten op het ontwikkelingsniveau van de kinderen tot didactische vervroeging.
- In de meeste klassen is er een **boekenaanbod** voorzien dat deels aansluit bij het actuele belangstellingscentrum.
- Ondanks het gebruik van een gedigitaliseerd kindvolgsysteem maakte de school nog weinig concrete afspraken om de **taalontwikkeling** van de kleuters zorgvuldig in kaart te brengen en op te volgen. In het team bestaat onduidelijkheid over de doelen en de criteria die vooropstaan bij de screening van de verschillende aspecten van de taalontwikkeling. Afspraken hierover zijn niet transparant waardoor leerkrachten observaties en screenings op zeer diverse wijze aanpakken.
- De beschikbare **outputgegevens** met betrekking tot de resultaten in het eerste leerjaar vertonen opmerkelijke hiaten. Een degelijke analyse van observaties en **toetsresultaten** ontbreekt.
- Intuïtief nemen de meeste leerkrachten voor kleuters met een taalachterstand of taalproblemen een aantal initiatieven om via **differentiatie of remediëring** specifieke ondersteuning te bieden. Door gebrek aan doelgerichtheid en planmatigheid is het zo goed als onmogelijk het effect van deze initiatieven na te gaan.
- De school maakt nog weinig gebruik van de beschikbare outputgegevens en staat nog weinig stil bij de **effecten** van haar taalonderwijs. Daardoor mist ze kansen om haar onderwijspraktijk eventueel bij te sturen en zo de onderwijskwaliteit te verhogen.

3.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet niet

Motivering

- De school **kan niet aantonen dat ze de leerplandoelen wiskundige initiatie voldoende nastreeft**. Noch in het kindvolgsysteem noch in de individuele leerlingendossiers zijn sporen terug te vinden over de ontwikkelingsevolutie van de kleuters. Hierdoor is het zo goed als onmogelijk om het aanbod af te stemmen op het ontwikkelingsniveau van de kinderen.
- Doordat de **ontwikkelingsevolutie** van de kleuters voor dit leergebied niet kan worden opgevolgd, is een doelgerichte en doeltreffende begeleiding van kleuters die meer aankunnen of kleuters die meer ondersteuning behoeven, zo goed als onmogelijk. Hierdoor krijgen een aantal kleuters onvoldoende kansen om de ontwikkelingsdoelen na te streven.
- Het koepелеigen bronnenboek fungeert als **referentiekader** bij de planning en de realisatie van het onderwijsleeraanbod. Het team benadert de verschillende leergebieden en domeinen geïntegreerd door boeiende belangstellingscentra aan te bieden die aansluiten bij de leef- en belevingswereld van de kleuters.
- Het gebruik van degelijke **planningsdocumenten** ondersteunt de uitwerking van de thema's en laat de meeste leerkrachten toe de volledigheid van het aanbod enigszins te bewaken. Een systeem om op teamniveau de leerplanrealisatie doeltreffend op te volgen, is nog niet gangbaar.
- Het team biedt activiteiten aan in de vier **ervaringssituaties**. Vooral het explorerend beleven, het zelfstandig spelen en het ontmoeten zijn sterk uitgebouwd. Activiteiten waar de nadruk ligt op ontwikkelingsondersteunend leren, gebeuren nog weinig planmatig en doelgericht. De aanpak van wiskundige initiatie in sommige nevenactiviteiten en activiteiten in de speelleerhoeken heeft in een aantal klassen nog groeikansen.
- De **gradatie en de continuïteit** binnen dit leergebied toont een wisselend beeld. Enerzijds zijn er inzake het ervaren en verwerven van het tijdsbegrip een aantal duidelijke afspraken. Illustratief hiervoor zijn de op elkaar afgestemde kalenders. Anderzijds zijn er voor de visualisatie van de getalbeelden, de classificatie volgens moeilijkheidsgraad van het leer- en spelmateriaal en het gebruik van stappenplannen eerder beperkte afspraken.
- In de meeste klassen daagt het aanbod de kleuters uit om ervaringen op te doen met **sorteren, tellen, ordenen, vergelijken en construeren** van dingen. Afhankelijk van het belangstellingscentrum varieert het materialenaanbod. De verrijking van de (vaste) speelleerhoeken met materialen of spellen die aanzetten tot meten, vergelijken, classificeren,... kan nog aan doelgerichtheid winnen.
- In de dagelijkse praktijk stimuleren leerkrachten intuïtief de denkontwikkeling van de kleuters door aandacht te besteden aan het **verwoorden bij activiteiten en handelingen**. Tevens moedigen de meeste leerkrachten de kleuters geregeld aan om eenvoudige redeneringen op te bouwen.
- De **observatiecriteria** die de leerkrachten hanteren om de vorderingen van kleuters in kaart te brengen, zijn weinig transparant en niet afgestemd op de vooropgestelde doelen. Daardoor is de bruikbaarheid ervan onduidelijk.
- Hoewel in alle klassen vormen van **differentiatie** voorkomen, hypothekeert het gebrek aan doelgerichtheid het effect van deze initiatieven. Tevens zijn er binnen dit leergebied weinig aanwijzingen voor intentionele **preventie of remediëring**.
- De beschikbare **outputgegevens** met betrekking tot de resultaten in zowel het kleuteronderwijs als het eerste leerjaar vertonen opmerkelijke hiaten op vlak van wiskundige initiatie. Voor kleuters van de tweede en de derde kleuterklas zijn een aantal toetsresultaten beschikbaar inzake rekenbegrip en rekenvoorwaarden. Het

ontbreken van een grondige analyse hindert een correcte afstemming van het onderwijsleeraanbod op het ontwikkelingsniveau van de kleuters.

- Integratieactiviteiten die een vlotte **overgang van de kleuter- naar de lagere afdeling** beogen, komen geregeld voor. Toch maakten de teams van beide afdelingen nog geen inhoudelijke afspraken over onder andere wiskundige symbolen, begrippen of getalbeelden.
- De aandacht voor de **kwaliteitsbewaking** van dit leergebied is beperkt. Er blijven nog te veel kansen liggen om de beschikbare output grondig te onderzoeken en aan te wenden om het eigen pedagogisch-didactisch handelen bij te sturen.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De school kan **aantonen** dat ze de leerplandoelstellingen Nederlands in voldoende mate realiseert.
- Het vrij consequente gebruik van de onderwijsleermethodes draagt in aanzienlijke mate bij tot de **volledigheid van het aanbod**. Tevens garanderen deze methodes de gradatie en continuïteit in het onderwijsleeraanbod en bevorderen ze een zeker evenwicht tussen de verschillende domeinen van het leergebied Nederlands.
- De leerkrachten evalueren de leerlingen voornamelijk op basis van **methodegebonden en eigen toetsen**. Daarnaast zijn er **genormeerde toetsen** voor spelling en technisch lezen die toestaan de vooruitgang of stagnatie van de leerlingen voor de eerder technische vaardigheden op te volgen.
- Op het einde van de basisschool participeert de school met haar oudste leerlingen aan de **netgebonden proeven**. Het behoort niet tot de schoolcultuur om de resultaten van de leerlingen grondig te analyseren en op basis daarvan de eigen werking in vraag te stellen.
- Hoewel de school veel tijd investeert in **spelling en technisch lezen**, blijkt uit de planningsdocumenten van de leerkrachten en de schriften van de kinderen dat er ook voldoende belangstelling is voor de **andere taalvaardigheden**.
- **Leesbevorderende initiatieven** komen in een aantal klassen voor. Bovendien krijgen alle leerlingen de kans om maandelijks de bibliotheek te bezoeken in functie van een boekenkeuze afgestemd op hun interesse.
- Voornamelijk op basis van de overgangsgesprekken en de informele contacten tussen teamleden kunnen leerkrachten zich een beeld vormen over de kinderen. De informatie in het leerlingvolgsysteem daarentegen is nauwelijks een meerwaarde voor de **beginsituatiebepaling**.
- De klasleerkrachten zijn verantwoordelijk voor de **eerstelijnszorg**. Zowel voor de zwakkere als de sterkere leerlingen maken ze gebruik van de methode-eigen **differentiatiemogelijkheden**. Voor sommige leerlingen volstaat deze aanpak niet en zijn er bijkomende ondersteuningsmaatregelen nodig.
- De **opvolging van risicokinderen** verloopt weinig planmatig. Het is niet transparant op welke wijze taalzwakkere leerlingen, anderstalige leerlingen of leerlingen met een taalstoornis doeltreffende hulp krijgen. De criteria voor de invoering van STICORDI-maatregelen (**Stimuleren**, **Compenseren**, **Remediëren** en **Dispenseren**) voor bepaalde leerlingen zijn onduidelijk. Een kwaliteitsvolle handelingsgerichte aanpak ontbreekt grotendeels. De expertise van individuele leerkrachten bepaalt de begeleidingskwaliteit bij de taalverwerving. Een schoolbeleid hierover is nog niet ontwikkeld.
- Het **(taal)ontwikkelingstraject** van de leerlingen kan op basis van het leerlingvolgsysteem of het individuele leerlingendossier nauwelijks worden getraceerd. Het team vertrouwt erop dat de veelvuldige mondelinge informatieoverdracht

voldoende garanties biedt voor een kwaliteitsvolle opvolging van de specifieke zorginterventies.

- Via een **nascholingsaanbod** vanuit de pedagogische begeleidingsdienst maakte het team kennis met het vernieuwde leerplan Nederlands en de specificiteit van de gewijzigde leerplandoelen.

3.4 Lager onderwijs: Frans

Voldoet

Motivering

- Op basis van de beschikbare output en op basis van het onderwijsleeraanbod kan de school de **leerplanrealisatie** voor het leergebied Frans aantonen.
- Via **methodegebonden toetsen** proberen teamleden een beeld te krijgen over de ontwikkelingsevolutie die de leerlingen voor Frans doormaken. Bij de toetsing gaat aandacht naar de verschillende domeinen van dit leergebied.
- Het referentiekader om het onderwijsleeraanbod voor het leergebied Frans te plannen is een **onderwijsleerpakket** dat de meeste leraren vrij consequent volgen. Hierdoor is de verticale samenhang en de graduele opbouw in het leeraanbod gegarandeerd.
- Door het vrij rigide gebruik van het onderwijsleerpakket en het te nadrukkelijk hanteren van het Nederlands als instructietaal laten een aantal leerkrachten waardevolle kansen liggen om met de leerlingen spontaan in **communicatie** te treden. Hierdoor krijgen sommige leerlingen weinig de gelegenheid om eenvoudige gesprekken te voeren en praktijkervaring op te doen binnen een realistische context.
- Een **uitwisselingsproject** met Franstalige kinderen uit Wallonië biedt de leerlingen van het vijfde leerjaar de kans om het Frans in levensechte situaties te oefenen.
- Een aantal leerkrachten probeert de **ICT-mogelijkheden** te integreren in de lessen Frans. Dit biedt kansen om de realiteitswaarde van de lessen Frans te verhogen en de communicatiekansen uit te breiden.
- Niettegenstaande een aantal leerlingen met een leerproblematiek kampt die tot een **gedifferentieerde aanpak** dwingt, zijn er weinig maatregelen herkenbaar die gericht zijn op extra ondersteuning. Daarnaast blijven kansen liggen om te differentiëren voor leerlingen die meer aankunnen.
- Hoewel de school nog geen visie ontwikkelde op het vreemdetalenonderwijs, zijn er de voorbije jaren prille aanzetten gegeven om vanaf de derde kleuterklas te starten met **taalinitiatie** Frans.
- Om zich te bekwamen in de visie en de didactiek van het nieuwe leerplan Frans volgden de leerkrachten recent een door de pedagogische begeleidingsdienst ondersteunde **nascholing**.
- De resultaten die de leerlingen op het einde van het zesde leerjaar behalen voor het leergebied Frans worden niet in aanmerking genomen bij de toekenning van de **getuigschriften basisonderwijs**.
- De school nam nog geen initiatieven om de **kwaliteit** van haar onderwijs Frans in kaart te brengen. Hierdoor blijven kansen tot bijsturing liggen.

3.5 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet niet

Motivering.

- De school **kan onvoldoende aantonen dat ze het leerplan wiskunde realiseert**. Uit een analyse van de beschikbare output blijkt dat de leerresultaten voor een aantal leerlingen ontoereikend zijn.

- Outputresultaten wijzen op ernstige hiaten in het onderwijsleeraanbod en/of de didactische aanpak voor de **domeinen meten en meetkunde**.
- Om de **vorderingen** van de leerlingen op te volgen, baseren teamleden zich op de resultaten van de eigen en de methodegebonden toetsen, op de genormeerde toetsen en op de koepelgebonden eindtoetsen in het zesde leerjaar. Een grondige analyse van deze toetsen ontbreekt grotendeels waardoor het zo goed als onmogelijk is om zowel op leerling-, klas-, als schoolniveau kwaliteitsvol wiskundeonderwijs te realiseren.
- Een onderwijsleerpakket geldt als richtinggevend **referentiekader** bij de concretisering van de praktijk. Het vrij consequente gebruik ervan garandeert enigszins de continuïteit en de samenhang in het onderwijsleeraanbod.
- In alle klassen zijn **wiskundige referentiekaders**, heuristieken en algoritmes, in het klasbeeld herkenbaar. Het is echter onduidelijk welke klasoverstijgende afspraken bestaan over het gebruik van de leerstrategieën als ondersteuning van de denkontwikkeling van de leerlingen.
- De aanwending van de beschikbare **ICT-mogelijkheden** in functie van differentiatie of individuele begeleiding van leerlingen, is in de meeste klassen nog beperkt.
- Uit observaties blijkt een sterk **leerkrachtgestuurde en productgerichte aanpak**.
- Om tegemoet te komen aan de noden van zowel de zwakkere als de leerlingen die meer aankunnen, maken de leerkrachten gebruik van de **differentiatiemogelijkheden** die het onderwijsleerpakket voorziet. Het gebrek aan een grondige analyse van de probleemstelling en/of een grondige toetsanalyse hypothekeert de doeltreffendheid van de goedbedoelde differentiatie-initiatieven.
- Niettegenstaande zowel de zorgstructuur als de organisatie van de zorgwerking voldoende mogelijkheden bieden om leerlingen die extra hulp behoeven te ondersteunen, is de **tweedelijnszorg** erg minimalistisch ingevuld. Een planmatige en doelgerichte beleid om adequaat in te spelen op de noden van de meest zorgbehoevende leerlingen ontbreekt.
- In de individuele leerlingendossiers is het **ontwikkelingstraject** van de leerlingen nauwelijks te traceren. Dit belemmert adequate hulpverlening.
- Het is niet duidelijk hoe de klassenraad de resultaten die de leerlingen voor wiskunde behalen, beoordeelt in functie van de toekenning van de **getuigschriften**.
- Naar de **deskundigheidsbevordering** ten aanzien van het leergebied wiskunde gaat weinig aandacht.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Personeelsbeheer

4.2 Professionalisering

4.2.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
- ondersteuning.

Motivering

- Een coherent **nascholingsbeleid** gericht op zowel de vorming van individuele personeelsleden als op de ontwikkeling van de school als organisatie ontbreekt.

- De criteria die de keuze van de nascholingen bepalen, zijn onduidelijk. Het gemis aan een transparante en door het schoolteam gesteunde **visie** draagt hiertoe bij.
- De school bracht een aantal jaren geleden haar eigen **sterktes en zwaktes** in kaart om van daaruit haar nascholingsinitiatieven te concretiseren. De afwezigheid van een langetermijnvisie en een –planning enerzijds en het ontbreken van opvolging van de (klas)praktijk anderzijds, belemmert een degelijke implementatie van geïntroduceerde vernieuwingen.
- De kleinschaligheid van het schoolteam en de vele **informele contacten** ervaren de meeste teamleden als bevorderlijk voor hun professionaliteit. Tevens heerst in het team de nodige openheid en bereidheid om van en met elkaar te leren.
- De school zoekt een zeker **evenwicht** tussen teamgerichte professionaliseringsmomenten en individuele nascholingen ten behoeve van de persoonlijke ontwikkeling.
- Met betrekking tot de **opvolging van de klaspraktijk** blijven waardevolle kansen liggen om de handelingsbekwaamheid van individuele leraren of het team bij te sturen. Tevens belemmert die beperkte opvolging de afstemming tussen het gevoerde (zorg)beleid en de klaspraktijk.
- De mogelijkheden om **intentioneel te leren van elkaar**, via bijvoorbeeld intervisie of hospiteerbeurten, blijven te weinig benut.
- Tijdens **personeelsvergaderingen** gaat er vrij ruime aandacht naar onderwerpen van pedagogisch-didactische aard. Zowel het kleuterteam als het team van de lagere afdeling slagen erin om niveauspecifieke thema's ter sprake te brengen.
- De **ondersteuning van het schoolteam** tijdens de implementatiefase van vernieuwingsinitiatieven is bijzonder gering. Hierdoor verloopt de realisatie van vernieuwingen in de (klas)praktijk niet optimaal.
- Teamleden met een **specifieke functie** kunnen nascholingen volgen afgestemd op hun opdracht.
- Jaarlijks participeert de school aan een aantal nascholingen en vernieuwingsinitiatieven, aangestuurd vanuit het niveau van de **scholengemeenschap**.
- Het team gaat nog weinig de **effecten** na van de professionaliseringsinitiatieven op de leerlingenresultaten en het pedagogisch-didactisch handelen van de leerkrachten.

4.3 Materieel beheer

4.4 Welzijn

4.5 Curriculum

4.6 Begeleiding

4.6.1 Leerbegeleiding

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

- De school heeft een duidelijke zorgstructuur uitgedacht. Het concept biedt perspectieven voor de realisatie van een kwaliteitsvol zorgbeleid. In de praktijk is het rendement van de zorgwerking echter beperkt, enerzijds door een weinig doeltreffende organisatie, anderzijds door de niet doelgerichte uitvoering van de leerbegeleiding.

- Het **zorgconcept** stoelt op een transparante taakafbakening tussen de verschillende betrokkenen en een leerlingvolgsysteem dat, mits een correct gebruik, houvast kan bieden bij de opvolging van de kinderen.
- De school opteert ervoor om haar zorgwerking en haar doelstellingen met betrekking tot de realisatie van gelijke onderwijskansen voor elk kind **geïntegreerd** aan te pakken.
- Uit het onderzoek van het **gelijke onderwijskansenbeleid** van de school blijkt dat een onvolledige beginsituatieanalyse en een te beperkte evaluatie van de vooropgestelde doelen een degelijke en doelgerichte (GOK)werking in de weg staan.
- Vrijwel alle leerkrachten hebben uitdrukkelijk oog voor het **welbevinden** van de kinderen. Zowel in de kleuter- als de lagere afdeling komt dit tot uiting in de wijze waarop teamleden omgaan met de kinderen en aandacht hebben voor de socio-emotionele ontwikkeling.
- In het klasbeeld van de lagere afdeling zijn talrijke referentiekaders voor **leerstrategieën** herkenbaar. Deze sluiten veelal aan bij de methode en kunnen de denkontwikkeling van de leerlingen ondersteunen. Duidelijke afspraken om de samenhang tussen de vele algoritmes en heuristieken zowel horizontaal als verticaal op elkaar af te stemmen, ontbreken.
- Het ontbreken van een degelijke beginsituatiebepaling en het ontbreken van grondige analyses van observatiegegevens en/of toetsresultaten, hypothekeren de doeltreffendheid van de **eerstelijnszorg** waarvoor de klastitularis verantwoordelijk is.
- De **observatie-instrumenten** in de kleuterafdeling zijn onvoldoende afgestemd op de vooropgestelde doelen waardoor ze hun functionaliteit grotendeels verliezen.
- Veelal is de hulpverlening aan leerlingen met specifieke behoeften gebaseerd op vormen van **differentiatie of remediëring**. De kwaliteit van de interventies om deze kinderen adequaat te ondersteunen, is sterk afhankelijk van individuele leerkrachtvaardigheden. Het gemis aan een zorgwerking op klas- en schoolniveau versterken dit.
- De **tweedelijnszorg** gebeurt nog te intuïtief, mist planmatigheid en is weinig resultaatgericht. Het schoolteam slaagt er nauwelijks in om voor zijn risicokinderen een concrete zorgvraag te formuleren op basis waarvan het doelgerichte zorginitiatieven neemt. Het vooropstellen van effecten, plannen van interventies en deze op een systematische wijze uitvoeren en evalueren, behoort nog niet tot de schoolcultuur.
- Hoewel de **zorgcoördinator** een aantal zwakkere of sterkere leerlingen klasextern ondersteunt, is het niet altijd duidelijk hoe deze interventies aansluiten bij andere initiatieven die voor deze leerlingen lopen.
- Het **ontwikkelingstraject** dat een kind gedurende zijn aanwezigheid in de school doormaakt, kan nauwelijks worden getraceerd of opgevolgd. De informatie in het individuele dossier beperkt zich meestal tot een schriftelijke neerslag van vaststellingen en de beschrijving van een eventueel probleem. Van de initiatieven die de school nam om een kind te ondersteunen, is er meestal geen spoor. Het team vertrouwt erop dat de mondelinge overdracht van informatie over een kind volstaat om doeltreffende werking te garanderen.
- Geregeld doet de school een beroep op de inzet van ouders en externe therapeuten bij het wegwerken of aanpakken van problemen. Deze samenwerking is in veel gevallen een vorm van **zorgverschuiving** waarbij de school haar verantwoordelijkheid om leerlingen deskundig te ondersteunen deels afwendt op anderen.
- Het schoolteam streeft ernaar om contacten te onderhouden met de **externe hulpverleners** die kinderen begeleiden. Slechts in uitzonderlijke gevallen leiden deze contacten tot afstemming op elkaars werking. Hierdoor blijven er kansen liggen om het effect van de zorginterventies te optimaliseren.
- In de kleuterafdeling is de verdeling van de verschillende kleutergroepen over de beschikbare (**klas**)**ruimtes** niet altijd even doordacht. Dit bemoeilijkt het creëren van een stimulerend pedagogisch klimaat en remt de groeimogelijkheden van de kinderen.

- In een aantal kleuterklassen is de maximale aanwending van de **onderwijstijd** niet verzekerd. Hierdoor missen kleuters ontwikkelingskansen.
- De school besteedt nog weinig aandacht aan de systematische evaluatie van de **effecten** van haar GOK- en zorgwerking met het oog op de optimalisering van de eigen praktijk.

4.7 Evaluatie

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het **beleidsvoerend vermogen** van de school heeft nog ruime groeikansen.
- De meeste teamleden tonen een **grote inzet en sterke betrokkenheid** bij de realisatie van talrijke waardevolle acties. Het ontbreken van doelgerichtheid, samenhang en afstemming van de vele initiatieven heeft echter een ongunstige invloed op het beoogde resultaat.
- Tal van degelijke **outputgegevens** zijn beschikbaar. Toch slaagt de school er nog niet in deze grondig en kritisch te analyseren. Hierdoor mist de school kansen om een onderbouwd beleid te voeren en haar werking doeltreffend te evalueren en zo nodig bij te sturen.
- Hoewel de mogelijkheden tot betrokkenheid bij de **besluitvorming** eerder beperkt zijn, tonen de meeste teamleden een interesse om aspecten van de schoolwerking en het schoolbeleid mee vorm te geven.
- De school kan de effecten van haar **gelijke onderwijskansenbeleid** (GOK) onvoldoende aantonen. Ze brengt niet in kaart welke meerwaarde de vooropgestelde doelen en de geplande acties hebben voor de doelgroep. Daarnaast is het schoolteam zich weinig bewust van de problematiek van de kansarmere kinderen in de school en van het beleid dat de school ter zake voert.
- De doeltreffendheid van de **communicatie** is niet optimaal. Er is nog ruimte om zowel de formele en de informele communicatiemogelijkheden als de werking van de overlegorganen te verbeteren.
- De inspectie **delibereert het tekort voor het leergebied Nederlands in de kleuterafdeling** omdat het onderwijsleeraanbod een indicatie is dat de leerplandoelen worden nagestreefd. Ze gelooft dat de wijze waarop het team zal werken aan het tekort voor het leergebied wiskundige initiatie, een hefboom zal zijn om ook de kwaliteit van het leergebied Nederlands in de toekomst te verbeteren.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- de belangstellingscentra die aansluiten bij de leef- en belevingswereld van de kleuters
- de sterke uitwerking van de ervaringssituaties explorerend beleven, zelfstandig spelen en ontmoeten
- de aandacht voor de visie en de uitgangspunten van het nieuwe leerplan bij de uitwerking van het leergebied Frans
- de verticale samenhang binnen het leergebied Nederlands in de lagere afdeling
- het evenwicht tussen de verschillende domeinen binnen het leergebied Nederlands in de lagere afdeling

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- de samenhangigheid en de veelvuldige informele contacten tussen de leerkrachten die de deskundigheid bevorderen
- de kindvriendelijke onderwijsstijl van de leerkrachten met aandacht voor de socio-emotionele ontwikkeling en het welbevinden van de kinderen
- het zorgconcept dat de integratie van het gelijke onderwijskansenbeleid in de leerbegeleiding beoogt

Wat betreft het algemeen beleid:

- de gedrevenheid van individuele leerkrachten om kwaliteitsvol onderwijs na te streven

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- de activiteiten met het accent op ontwikkelingsondersteunend leren in de kleuterafdeling
- de analyse van outputgegevens in functie van de verbetering van leerresultaten
- de doelgerichtheid van de keuzeactiviteiten in de kleuterafdeling
- de afspraken aangaande woordenschat- en begripsontwikkeling in de kleuterafdeling
- de verticale en horizontale samenhang van leerstrategieën in de lagere afdeling
- de leerkrachtvaardigheden inzake taalvaardigheidsonderwijs Frans

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- de leerbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid
- de eerstelijnszorg voor zowel sterkere als zwakkere leerlingen
- het handelingsgericht werken voor leerlingen met specifieke noden
- het nascholingsbeleid vanuit een duidelijke visie
- de opvolging van de klaspraktijk in functie van de deskundigheidsbevordering van het team of individuele teamleden

Wat betreft het algemeen beleid:

- de doelgerichtheid, de samenhang en de afstemming van initiatieven
- de aanwending van output in functie van kwaliteitsbewaking
- de doeltreffendheid van de communicatie

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerplanrealisatie voor het leergebied wiskunde in de lagere afdeling.
- De leerplanrealisatie voor het leergebied wiskundige initiatie in de kleuterafdeling.

Wat betreft de regelgeving:

- Nihil.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

Kleuteronderwijs

omwille van onvoldoende nastreven van de ontwikkelingsdoelen voor
wiskundige initiatie

Lager onderwijs

omwille van onvoldoende bereiken van de leergebiedgebonden eindtermen
of nastreven van de attitudinale eindtermen voor

wiskunde

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 januari 2015** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Veronique Biltreyst

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: